

Részlet C. S. Lewis 'Keresztény vagyok!' című kötetéből?

2012 szeptember 21. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Isten komolyan gondolja, amit mondott. Akik kezébe adják magukat, tökéletesek lesznek, mint ? -- tökéletesek a szeretetben, bölcsességben, örömben, szépségben és halhatatlanságban.

A változás nem fejeződik be ebben az életben, mert a halál fontos része a kezelésnek. Hogy egy bizonyos keresztényben meddig megy el a változás a halál előtt, az bizonytalan. Azt hiszem, ez a megfelelő pillanat arra, hogy megvizsgáljunk egy gyakran felmerülő kérdést: Ha a kereszténységnek igaza van, miért nem minden keresztény rendesebb ember, mint az összes nem keresztény? Ami e kérdés mögött meghúzódik, az részben nagyon ésszerű, részben egyáltalán nem ésszerű. Az ésszerű rész az alábbi. Ha a kereszténységre való áttérés nem hoz magával javulást az illető cselekedeteiben -- vagyis ha továbbra is olyan sznob, rosszindulatú, irigykedő vagy törtető, mint volt --, akkor azt kell feltételeznünk, hogy „megtérése” nagyrészt csak képzeletbeli volt.

Írta: C. S. Lewis.

Ha valaki igazán megtért, úgy véli, hogy előbbre lépett -- nos, ez az alkalmazandó vizsgálati módszer. A szép érzések, újabb belátások, a vallás iránti

nagyobb érdek?és csak akkor jelentenek valamit, ha jobba teszik tényleges magatartásunkat; mint ahogy az sem ér sokat, ha betegségben „jobban érezzük magunkat”, s ugyanakkor a h?mér? arról tanúskodik, hogy a lázunk még emelkedik. Ebben az értelemben a küls? világnak teljesen igaza van, ha a kereszténységet eredményei szerint ítéli meg. Krisztus mondta nekünk, hogy eredmények szerint ítéljünk. Gyümölcser?l ismerjük meg a fát; vagy ahogyan mi mondjuk, a puding próbája, ha megeszik. Amikor mi, keresztények, nem megfelel? módon viselkedünk, vagy nem vagyunk képesek helyesen viselkedni, akkor a küls? világ számára nem tesszük hihet?vé a kereszténységet. A háború alatti plakát azt hirdette, hogy a gondatlan beszéd életekbe kerül. Ugyanígy az is igaz, hogy a gondatlan életek beszédet eredményeznek. Nemtör?döm életünk beszédre ad okot a küls? világnak; méghozzá olyan beszédre, amely kétségbe vonja még magának a kereszténységnek az igazságát is.

Az eredmények megkövetelésének azonban van egy másik módja is, amelyben a küls? világ egészen logikátlannak bizonyulhat. Nemcsak azt követelhetik meg ugyanis, hogy az egyes ember élete legyen jobb, ha kereszténnyé válik; hanem azzal az igénnyel is felléphetnek, hogy miel?tt hinnének a kereszténységben, az egész világot két, világosan elkülönített táborra osztva láthassák -- nevezetesen keresztényekre és nem keresztényekre --, és hogy az els?ben, egy adott pillanatban, mindenki nyilvánvalóan sokkal rendesebb legyen, mint valamennyi ember a második táborban. Ez több okból is ésszer?tlen.

(1) El?ször is a tényleges világban ennél sokkal bonyolultabb a helyzet. A világ nem áll száz százalékgig keresztényekb?l és száz százalékgig nem keresztényekb?l. Vannak (méghozzá nagyon sokan), akik lassan megsz?nnek keresztények lenni, de még így nevezik magukat: köztük egyesek még egyháziak is. Vannak viszont mások, akik lassan keresztényekké válnak, bár még nem hívják így magukat. Vannak aztán olyanok is, akik nem fogadják el a teljes keresztény tanítást Krisztusról, de oly er?sen vonzza Magához ?ket, hogy sokkal mélyebb értelemben tartoznak Hozzá, mint ahogy azt megérthetnék. Olyan más vallású emberek is vannak, akik Isten titkos befolyása által vezetve vallásuk azon részeire koncentrálnak, amelyek megegyeznek a kereszténységgel, s így Krisztushoz tartoznak anélkül, hogy tudnák. Például egy jóakarátú buddhista arra érezheti magát vezetve, hogy egyre inkább az irgalomról szóló buddhista tanításra koncentráljon, és hagyja háttérben a buddhista tanítás más vonatkozású pontjait (bár továbbra is azt mondhatja, hogy ezeket is hiszi). A jó pogányok közül sokan lehettek ebben a helyzetben Krisztus születése el?tt. És természetesen mindig nagyon sokan vannak olyanok, akiknek elméjében egyszer?en zavarodottság és egy csomó, egymásnak ellentmondó hiedelem uralkodik. Ennélfogva nem sok értelme van, ha keresztények és nem keresztények tömegér?l próbálunk meg ítéletet mondani. Annak még csak van valami értelme, ha macskák és kutyák vagy éppen férfiak és n?k tömegét hasonlítjuk össze, mivel ez esetben mindenki pontosan tudja, melyik melyik. Aztán meg egy állat nem alakul át (sem lassan, sem hirtelen) kutyából macskává. Amikor azonban keresztényeket hasonlítunk össze nem keresztényekkel csak úgy általában, akkor rendszerint nem létez? emberekre gondolunk, akiket valóban ismerünk, hanem csak két, homályos elképzelésre, amit regényekb?l vagy újságból vettünk. Ha egy rossz keresztényt és egy jó ateistát akarunk összehasonlítani, akkor két, valódi személyre kell gondolnunk, akikkel már tényleg találkoztunk. Ha nem térünk rá ily módon a lényegre, akkor csak vesztegetni fogjuk az id?nket.

(2) Tegyük fel, hogy most már a valóság talaján állva, nem egy

képzeletbeli keresztényr?l és nem egy képzeletbeli nem keresztényr?l beszélünk, hanem két valóságos emberr?l a környezetünkben?l. Még ekkor is óvatosnak kell lennünk, hogy a helyes kérdést tegyük fel. Ha a kereszténységnek igaza van, akkor az alábbiaknak kellene ebb?l következnie: (a) Minden keresztény rendesebb lesz, mint ugyanaz a személy lenne, ha nem volna keresztény. (b) Mindenki, aki keresztény lesz, rendesebb lesz, mint korábban volt. Ugyanígy, ha a Whitesmile fogpaszta hirdetése megfelel a valóságnak, akkor ebb?l annak kell következnie: (a) hogy mindenki, aki ezt használja, jobb fogakkal fog rendelkezni, mint ugyanaz a személy, ha nem használná ezt, (b) hogy mindenkinek, aki ezt használja, javulni kezdenek a fogai. De annak kijelentése, hogy énnekem, aki Whitesmile-t használok (és mindkét szül?mt?l rossz fogakat örököltem), nincs olyan remek fogsorom, mint valamelyik egészséges, fiatal négernek, aki sohasem használt semmilyen fogpasztát, önmagában véve még nem bizonyítja, hogy a hirdetés nem mond igazat. A keresztény Bates kisasszonynak lehet élesebb nyelve, mint a nem hív? Dick Firkinnek. Ez önmagában véve még nem árulja el, hogy hatékony-e a kereszténység. A kérdés az, hogy milyen lenne Bates kisasszony nyelve, ha nem lenne keresztény, és milyen lenne Dické, ha keresztény lenne. Bates kisasszonynak és Dicknek különböz? természeti okok és a kezdeti nevelésük következtében van egy bizonyos vérmeárséklete. A kereszténység azt hirdeti, hogy ha az érintettek hozzájárulnak, mindkett?jük vérmeársékletét új irányítás alá veszi. Azt azonban joggal kérdezhettük, hogy ez az új irányítás, ha hozzájárulnak a vezetés átvételéhez, vajon javítja-e az érdekeltséget. Azt tudjuk, hogy amit Dick Firkin esetében kell irányítani, az sokkal „rendesebb”, mint Bates kisasszonynál. De nem ez a lényeg. Egy gyár irányításának megítélésében nemcsak a teljesítményt, hanem magát a gyárat is figyelembe kell venni. Az „A” gyár üzemének figyelembevételkor talán még azon is csodálkoznunk kell, hogy egyáltalán termel valamit; az els?rend? felszereléssel rendelkező „B” gyár elbírálásánál kit?nhet, hogy bár jelent?s a termelés, még mindig jóval alacsonyabb, mint lennie kellene. Egy jó igazgató az „A” gyárban biztosan új gépeket fog beállítani, mihelyt csak lehet, de ez id?be kerül. Az alacsony termelés eközben nem jelenti azonban azt, hogy az illet? tehetségtelen.

(3) Most nézzük meg a kérdést kissé alaposabban. Az igazgató új gépeket állít be: mielőtt Krisztus befejezte volna Bates kisasszony átalakítását, ez utóbbi már valóban nagyon „rendes” lett. De ha minden ennyiben maradna, úgy t?nne, mintha Krisztus egyetlen célja az lett volna, hogy Bates kisasszonyt arra a szintre emelje, amelyen Dick már hosszú ideje volt. S tulajdonképpen eddig úgy beszéltünk, mintha Dicknél minden teljesen rendben volna; mintha a kereszténység olyasvalami lenne, amire csak a rossz embereknek van szüksége, a rendesek megvannak nélküle is; mintha a „rendesség” volna minden, amit Isten megkíván. Ez azonban végzetes tévedés. Az igazság az, hogy Isten szemében Dick Firkin minden porcikájának éppen úgy szüksége van a „megmentésre”, mint Bates kisasszonyénak. Bizonyos értelemben (mindjárt megmagyarázom, milyenben) a „rendesség” aligha jön tekintetbe.

Nem várhatjuk el Istent?l, hogy úgy tekintse Dick békés természetét és barátságos alkalmazkodását, ahogy mi. Ezek olyan természetes okok következményei, amelyeket Isten Maga idézett elő. Minthogy pedig csak vérmeársékleti tényez?k, szinte mind megváltozhatnak akár Dick emésztését?l függ?en is. A rendesség alapjában véve Isten ajándéka Dicknek, nem pedig Dick ajándéka Istennek. Ugyanígy Isten az évszázadok óta b?nnel terhelt világban

m?köd? természetes okokra hagyta, hogy Bates kisasszonynak sz?k látók?re és rossz idegei legyenek, ami megmagyarázza zsebes természetét. De Isten, jókedvében, ezt helyre akarja nála hozni. Ám az Ő szemében nem ez a dolog kritikus része. Nem itt a b?kken?. Nem ez aggasztja Istent. Amit Ő figyel, és vár, és amin munkálkodik, az olyan valami, ami még Isten számára sem könny?, mivel a dolog természetéb?l fakadóan még Ő sem képes azt pusztán hatalmi aktussal el?idézni. Ő ezt a valamit várja és figyel mind Bates kisasszonyban, mind Dick Firkinben. S ezt a valamit ?k vagy maguktól nyújtják Istennek, vagy maguk tagadják meg T?le. Hozzá fognak-e fordulni, vagy sem, betöltik-e az egyetlen rendeltetést, amelyre születtek? Szabad akaratuk úgy remeg bennük, mint egy irányt?nek van választása. Mutathat az igazi észak felé, de nem kell ezt tennie. Vajon kilendül-e a t?, megállapodik-e, és Isten felé mutat-e? ? segíthet abban, hogy így tegyen, de nem kényszerítheti. Nem nyújthatja ki a kezét, hogy úgy mondjam, és nem terelheti a helyes irányba, mert megsz?nnék a szabad akarat. Északra fog-e mutatni? Ez az a kérdés, amelyet?l minden függ. Felajánlja-e Bates kisasszony és Dick a maga természetét Istennek? Hogy vajon természetük -- amelyet vagy felajánlanak, vagy visszatartanak -- ebben a pillanatban rendes-e vagy rossz: másodrend? fontosságú. Isten gondoskodni tud a problémának err?l a részér?l.

Kérem, ne értsenek félre. Természetesen Isten a rossz természetet szerencsétlen és sajnálatos dolognak tartja. És persze a jó természetet jónak, mint amilyen a kenyér, a napsütés vagy a víz. De mindezeket a jó dolgokat ? adja és mi kapjuk. ? adta Dicknek az er?s idegeket és a jó emésztést, s még annyi mást, ahonnan mindezek származnak. Amennyire mi tudjuk, Istennek semmibe sem kerül, hogy jó dolgokat alkosson, de a lázadó akarat megtérítésének ára a keresztrefeszítés volt. S mivel az akarat szabad -- rendes emberekben éppúgy, mint rosszakban --, visszautasíthatja Isten kérését. És akkor, mivel a rendesség Dickben is csak a természet egy része, végül minden darabokra fog hullani. Hiszen a természet maga is teljesen elmúlik. Természetes okok m?ködték közre Dickben ahhoz, hogy kellemes pszichológiai alkata legyen, mint ahogy szintén ezek játszanak közre a napnyugta ragyogó színeiben. De mindkett? hirtelen szét fog esni (mert a természet ilyen), és el fog t?nni. Dicknek megvolt a lehet?sége (vagy inkább Isten megengedte neki), hogy ezt a képet az örök szellemi szépség szférájába emelje, de a lehet?séget nem ragadta meg.

Itt azonban van egy ellentmondás. Amíg Dick nem fordul Isten felé, azt gondolja, hogy rendes természete a sajátja, pedig éppen ameddig ezt gondolja, nem az övé. Csak amikor Dick megérti, hogy rendessége nem a sajátja, hanem Isten ajándéka, és amikor azt újra felajánlja Istennek, akkor kezd igazán az övé lenni. Ugyanis Dick most már kezd részt venni a saját teremtésében. Csak azt tarthatjuk meg, amit önként Istennek adtunk. Amit megpróbálunk magunknak megtartani, azt biztosan elveszítjük.

Ezért nem kell meglep?dnünk, ha a keresztények között találunk rossz embereket. S ha alaposan átgondoljuk, még külön oka is van annak, hogy miért fordulnak Krisztushoz nagyobb számban a rosszak, mint a jók. Éppen ez volt az, amit az emberek Krisztusnak földi élete folyamán szemére vetettek: azt, hogy „olyan borzasztó embereket” vonz Magához. Ez az, amit még ma is kifogásolnak az emberek és mindig is fognak. Nem értik, hogy miért? Krisztus mondta, hogy „Boldogok a szegények” és hogy „Milyen nehéz a gazdagnak bemenni a mennyek országába”, s minden bizonnyal els?sorban az anyagilag gazdagokat, illetve szegényeket gondolta. De vajon nem vonatkoznak-e szavai egy

másfajta gazdagságra és szegénységre is? Ha sok pénzünk van, az azzal a veszéllyel járhat, hogy egészen megalégszünk a boldogsággal, amit a pénz nyújthat, és így nem ismerjük fel Isten szükségességét. Ha mindent megszerezhetünk csekkek egyszer? aláírásával, akkor könnyen elfelejthetjük, hogy teljes mértékben Istent?l függünk. Nos, egészen nyilvánvaló, hogy a természet ajándékai is hasonló veszélyt hordoznak magukban. Ha jó idegeink vannak, intelligensek és egészségesek vagyunk, bizonyos népszerűséggel rendelkezünk és jó nevelésünk is volt, akkor nagyon valószínű, hogy megalégszünk azzal a jellemmel, amivel rendelkezünk. „Miért vonjuk be Istent?” -- kérdezhethetnénk. A jó viselkedés egy bizonyos fokára meglehetősen könnyen juthatunk el. Hiszen nem tartozunk azon szerencsétlenek közé, akiket folyton a szexen, iszákosságon, idegességen vagy ingerlékenységen kapunk rajta. Aztán meg mindenki azt mondja, milyen rendesek vagyunk, és (magunk közt) egyet is értünk ezekkel. Valószínűleg elhisszük, hogy mindez a rendesség a mi m?vünk, és nem nagyon fogjuk érezni annak a szükségességét, hogy még jobbak legyünk. Gyakran nem is tudjuk beláttatni azokkal az emberekkel, akik a jóságnak ilyen természetes ajándékaival rendelkeznek, hogy szükségük van Krisztusra mindaddig, amíg ez a természetes jóság egy szép napon cserben nem hagyja ?ket és önelégültségük megrendül. Más szóval, akik ilyen értelemben „gazdagok”, azoknak nehéz bemenni a mennyországba.

Egészen más a helyzet a rossz emberekkel, a kicsinyes, aljas, gyáva, romlott, könny?vér?, társtalan vagy a szenvedélyes, érzéki, kiegyensúlyozatlan emberekkel. Ha egyáltalán kísérletet tesznek a jóra, úgy igen hamar megtanulják, hogy segítségre van szükségük. Választaniuk kell: vagy Krisztus, vagy semmi. Vagy felveszik a keresztet és követik ?t, vagy kétségbeesnek. ?k az elveszett juhok. Krisztus f?leg azért jött, hogy ?ket megtalálja. A szó igazi és rettent? értelmében ?k a „szegények”: s Krisztus áldottnak mondotta ?ket. Ama „borzasztó népség”, akikkel Krisztus együtt járt -- és persze a farizeusok --, ma is mondják, mint ahogy mondják kezdet?l fogva, „Ha volna valami a kereszténységben, azok az emberek nem lennének keresztények.”

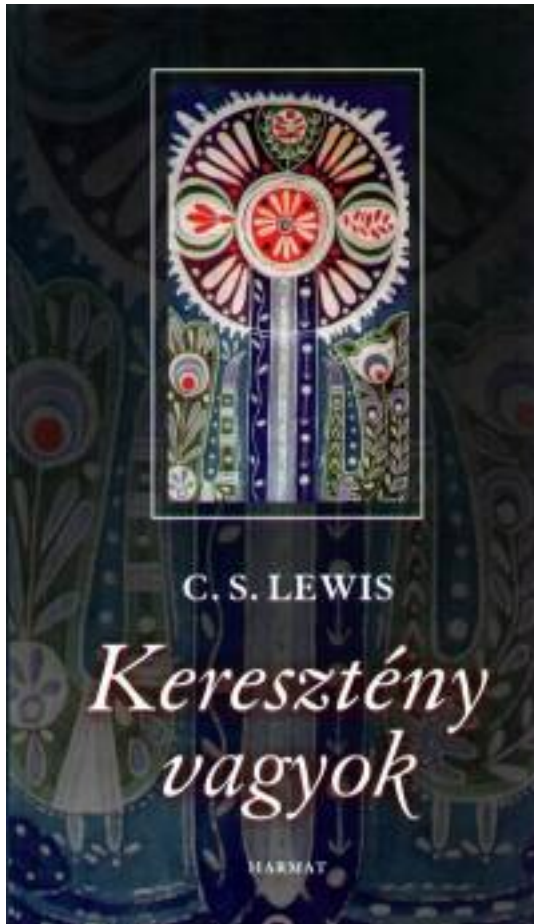
Mindnyájunk számára figyelmeztetés és bátorítás rejlik ebben. Ha rendes emberek vagyunk -- ha könnyen teszünk szert erényre --, legyünk óvatosak! Sokat várnak el attól, aki sokat kapott. Ha saját érdemünknek tekintjük azt, amit valójában Isten ajándékozott nekünk a természet által, és megalégszünk azzal, hogy egyszer?en rendesek legyünk, akkor lázadók maradunk: és ezek az ajándékok csak még borzalmasabbá teszik majd bukásunkat, romlottságunkat még bonyolultabbá, és rossz példánkat még végzetesebbé. Az ördög valamikor arkangyal volt; természetében rejlt? ajándékai annyira fölötte álltak a mieink fölött, mint a mieink egy csimpánzéi fölött.

De ha szegény, szerencsétlen teremtések vagyunk, akiket már a nyomorúságos nevelkedés megmérgezett a közönséges féltékenykedés és értelmetlen veszekedés légkörével, akiket bár nem a maguk jószántából, de valami visszataszító szexuális elferdülés gyötör, és állandóan kisebbségi komplexus kínoz, ami miatt a legjobb barátainkra is ráförmedünk -- ne essünk kétségbe. Egy vagyunk azon szegények közül, akiket ? megáldott. ? tudja, hogy milyen nyomorúságos egy gépet próbálunk irányítani. Folytassuk csak. Tegyük meg minden lehet?tl! Egy napon majd (talán egy másik világban, de lehet, hogy ennél sokkal hamarabb) Krisztus a szemétdombra, illetve az ócskavastelepre veti majd és egy újat ad helyette. S akkor az illet? elcsodálkoztat majd mindnyájunkat, önmagát nem kevésbé: mert nagyon nehéz iskolában tanult

meg vezetni. (Utolsóból lesznek az elsők és elsőkből az utolsók.)

A „rendesség” -- az egészséges, teljes személyiség -- kitűnő valami. A hatalmunkban álló valamennyi orvosi, nevelési, gazdasági és politikai eszközzel olyan világot kell kialakítanunk, amelyben a lehető legtöbb ember „rendes” felülről váljék; mint ahogy olyan világot kell teremtenünk, amelyben mindenkinek bőven van mit ennie. Azt azonban nem szabad feltételeznünk, hogy még ha sikerülne is mindenkiből „rendes” embert faragni, akkor ezzel a lelkeket is megmentettük. A rendes emberek világa, amely elégedett a saját rendességével, nem néz előre, és elfordult Istentől -- ugyanúgy igényelné a megváltást, mint egy nyomorúságos világ, és talán azt még nehezebb is lenne megmenteni.

Ugyanis a pusztta javulás még nem megváltás, bár a megváltás mindig jobbá teszi az embereket még itt és most is, és végül oly mértékben fogja megjavítani őket, hogy azt el sem tudjuk képzelni. Isten azért lett emberré, hogy az embereket gyermekeivé tegye; nemcsak azért, hogy a régi fajta embereket megjavítsa, hanem hogy újfajta embert teremtsen. Ez nem olyan, mint amikor egy lovat megtanítunk egyre jobban ugrani, hanem mint amikor egy lovat szárnyas, táltos paripává alakítunk át. Persze, ha egyszer szárnyakat kap, olyan kerítések, akadályok fölött fog átröpülni, amelyeket sohasem tudott volna átugrani, s így felül fogja múlni a közönséges lovakat a versenyben. Lehet azonban közben egy olyan időszak, amikor szárnyai még csak nekik, s még nem tudja az előbbieket megtenni; és ebben a szakaszban, vállain a kinövésekkel, amelyekről ránézéssel még senki sem tudja megmondani, hogy egykor szárnyakká lesznek, talán még külső megjelenése is esetlen lesz.

De talán túl sok időt fordítottunk erre a kérdésre. Ha olyan érvel akarnak, ami a kereszténység ellen szól (nagyon jól emlékszem még, milyen türelmetlenül kutattam ilyen érvek után, amikor attól kezdtem félni, hogy a kereszténységnek igaza van), könnyen találhatnak valamilyen ostoba, az elvárásoknak meg nem felelő keresztényt, s akkor mondhatják: „Óh, szóval ez az ön által dicsért új ember?! Inkább maradok a régi fajtánál!” Ám ha egyszer belátjuk, hogy a kereszténység más alapokon valószik, akkor bensőnkben azt is tudni fogjuk, hogy ez csak a kérdés megkerülése. Mit tudhatunk mi egyáltalán mások lelkéről, kísértéseiről, lehetőségeiről, harcaikról? Az egész teremtésben egyetlenegy lelket ismerünk: ez pedig az, amelynek sorsa kezünkbe van letéve. Ha van Isten, akkor bizonyos értelemben egyedül vagyunk Vele. Nem téveszthetjük meg sem a szomszédainkra vonatkozó feltevésekkel, sem olyan emlékekkel, amelyeket könyvekből merítettünk. Mit számít majd mindez a sok fecsegés és híresztelés (egyáltalán képesek leszünk rájuk emlékezni?), ha majd az érzéseinket elhomályosító köd, amelyet „természetnek” vagy „valódi világnak” nevezünk, semmivé válik, és Isten jelenléte, Aki előtt mindig is álltunk, egyszerre tapintható, közvetlen és elkerülhetetlen lesz?

Fordította: Várhidi Gyula. [Részlet a szerző 'Keresztény vagyok!' című kötetéből.]

<http://www.regnumportal.hu> - a Flag Polgári Magazin partnere

Ajánló